

1 VALORES DA CONXUNCIÓN CUM

N.B.: conxunción *cum* ≠ preposición *cum*

1.1 CON INDICATIVO= TEMPORAL

A conxunción *cum* con indicativo introduce unha oración subordinada temporal. Tradúcese por “cando”

<u>Cum Caesar in Galliam venit,</u>	principes erant Haedui et Sequani.
Oración subordinada temporal	

“Cando César chegou á Galia, os xefes eran os heduos e os secuanos”

1.2 CON SUBXUNTIVO

1.2.1 Cum + presente ou perfecto de subxuntivo = CAUSAL

Introduce unha oración subordinada de tipo causal. Tradúcese por “posto que, porque, xa que”

<u>Cum ea ita sint,</u>	Caesar ex castris copias suas educit
Oración subordinada causal	

“Xa que as cousas estaban así, César retira as súas tropas do campamento”.

1.2.2 Cum + imperfecto ou pluscuamperfecto de subxuntivo = “Cum histórico”, TEMPORAL-CAUSAL

<u>Cum Germani id viderent</u>	equitatum suis auxilio miserunt
Oración “cum histórico”	

<u>Cum Germani id vidissent</u>	equitatum suis auxilio miserunt
Oración “cum histórico”	

O *cum* histórico ten varias traducións posibles:

- Xerundio simple (imperfecto) ou composto (pluscuamperfecto): “vindo isto/tendo visto isto os xermanos, enviaron á cabalería en auxilio dos seus”.
- Ao + infinitivo (imperfecto) ou infinitivo composto “ter + inf” (pluscuamperfecto): “ao ver/ter visto isto os xermanos, enviaron a cabalería en auxilio dos seus”.
- Como + imperfecto de subxuntivo ou pluscuamperfecto de subxuntivo: “como visen/tivesen visto isto os xermanos, enviaron a cabalería en auxilio dos seus”

1.2.3 Cum + subxuntivo e tamen na oración principal= CONCESIVA.

Introduce unha oración subordinada concesiva. Tradúcese por “aínda que, malia que”

<u>Cum Caesar in Gallia esset</u>	tamen Haeduorum legati non venerunt
Oración subordinada concesiva	

“Aínda que César estaba na Galia, os legados dos heduos non viñeron”.

Exercicio: Analiza e traduce as seguintes oracións con cum.

Identifica a forma verbal, sinala o valor da conxunción *cum* na oración, analiza sintacticamente e traduce.

1. *Cum legati ex oppido ad eum venissent, arma dari iussit*
2. *Cum vicina castra ipse et rex haberent, medicus Pyrrhi nocte ad eum venit.*
3. *Cum iam clarum urbis Romae nomen esset, arma tamen extra Italia non mota fuerant.*
4. *Cum de eius adventu Helvetii certiores facti sunt, ad eum mittunt legatos nobilissimos*

civitatis.
5. *Iulianum Caesarem ad Gallias misit, cum multa oppida barbari expugnassent*
6. *Cum in Algidio monte obsideretur Romanus exercitus, L. Quintius Cincinnatus dictator*

factus est.

7. *Tum, cum uxores ipse et populus suus non haberent, invitavit ad spectaculum ludorum*

vicinas urbi Romae nationes atque earum virgines rapuit. (Eutropio, 1,2)

8. *Germani, cum suos interfici viderent, signis militaribus relictis ex proelio fugerunt.*

9. *Cum multa arma haberent, tamen capti sunt.*

10. *Cum Tarquinius Iunior, nobilissimam et pudicissimam feminam Lucretiam, Collatini*

uxorem, iniuria affecisset, in omnium conspectu se occidit.

11. *Caesar, cum legiones victas esse videret, omnem equitatum ex castris auxilio misit.*

12. *Consul P. Valerius Laevinus, cum exploratores Pyrrhi cepisset, iussit eos per castra*

ducique ostendit omnem exercitum.

13. *Haedui cum se suaque ab iis defendere non possent, legatos ad Caesarem mittunt.*

14. *Cum interfectores Viriathi praemium a consule peterent, responsum est nunquam*

Romanis placuisse imperatores a suis militibus interfici.

15. *Cum in Italiam profirisceretur Caesar, Ser. Galbam cum legione XII et parte equitatus*

in hostes misit.

16. *Cum triginta et duos annos regnasset, fulmine ictus cum domo sua arsit. (Eutropio, 1,4)*

17. *Sed cum in Africam transissent, primam Clypeam, Africae civitatem, in deditionem*

acceperunt.(Eutropio 2, 21)

18. *Et cum interfectores eius praemium a Caepione consule peterent, responsum est*

numquam Romanis placuisse imperatores a suis militibus interfici.(Eutropio, 4, 16)

19. *Cum ergo et honores ex sua voluntate praestaret et alia regia et paene tyrannica*

faceret, coniuratum est in eum a sexaginta vel amplius senatoribus equitibusque

Romanis. Ergo Caesar, cum senatus die inter ceteros venisset ad curiam, tribus et

viginti vulneribus confossus est. (Eutropio, 6, 25)

20. *Cum adversum cunctos ingenti avaritia, libidine, crudelitate saeviret, interfectus in*

Palatio est anno aetatis vicesimo nono, imperii tertio, mense decimo dieque octavo.

(Eutropio, 7,12)

21. *Hi cum cepissent cervum vasti corporis, sic est locutus, partibus factis, leo (Fedro, 1,5)*

22. *Uterque causam cum perorassent suam, dixisse fertur simius sententiam (Fedro, 1,10)*

23. *Spoliatus igitur casus cum fleret suos, «equidem» inquit alter «me contemptum gaudeo*

(Fedro, 2,7)

24. *Hanc alia cum rogaret causam facinoris, respondit: «Ne quis discat prodesse*

improbis». (Fedro, 4,20)